

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN STELSELONDERZOEK 2014-2015

R.K. basisschool De Regenboog

Plaats : Venlo
BRIN nummer : 10ZK|C1
Onderzoeksnummer : 277886
Datum onderzoek : 2 februari 2015
Datum vaststelling : 9 april 2015

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	13
	BIJLAGE 1 OORDELEN	15

1 INLEIDING

Op 2 februari 2015 heeft de inspectie R.K. basisschool De Regenboog bezocht in het kader van een landelijk stelselonderzoek naar de staat van het primair onderwijs in Nederland. Het doel van dit onderzoek is het verzamelen van informatie over de kwaliteit van het onderwijs, waarover de inspectie rapporteert in het Onderwijsverslag 2014-2015. Tevens is gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

Onderzoekopzet

Het onderzoek bestaat uit de volgende activiteiten:

Vooraf:

- Controleren van de wettelijke voorschriften, waaronder onderwijstijd;
- Analyseren van alle documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.

Tijdens:

- Bestuderen van schooldocumenten waarin de school haar beleid en aanpak op diverse terreinen verwoordt;
- Bijwonen van lessen in Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1/2b, 1/2c, 3a, 4a, 5, 6 en 8.
- Gesprekken met de directie, de intern begeleider(s) en leraren zijn gevoerd;
- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bevoegd gezag, na afloop van het schoolbezoek.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 worden de bevindingen van het onderzoek op R.K. basisschool De Regenboog gegeven. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie. Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

2 BEVINDINGEN

Algemeen beeld

De bijlage van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

Uit dit overzicht valt op te maken dat op basisschool De Regenboog de kwaliteit van het onderwijs op een deel van de onderzochte indicatoren op orde is. Binnen de aspecten opbrengsten, onderwijstijd, afstemming, zorg en begeleiding en kwaliteitszorg, zijn er echter ook nog indicatoren van onvoldoende niveau.

Het team is trots op de sfeer die zij onderling en in de groepen weet te realiseren. Relatie tussen leerkracht en leerling en tussen leerlingen onderling staat hoog in het vaandel. De directie geeft aan dat ouders die hun kind naar de school brengen dit als sterk punt van de school benoemen.

Wel blijft het team zoekende naar de juiste balans tussen enerzijds aandacht voor een veilig pedagogisch klimaat en anderzijds voor de didactische benadering van het onderwijs. In het afgelopen schooljaar is daarom aandacht geweest voor de professionele cultuur in de school. Hierbij heeft het team een aantal stappen gezet. De versterkte professionele samenwerking draagt volgens directie en team bij aan een meer professionele verbinding tussen teamleden. De goede onderlinge verstandhouding tussen de teamleden kan nu steeds beter benut worden om voor de leerlingen ook voldoende leerwinst te realiseren. Op dit moment worden op verschillende plekken in de school, bijvoorbeeld structuren weggezet en doorgaande lijnen gerealiseerd, onder andere voor het leesonderwijs. Zo werken de teamleden bijvoorbeeld in werkgroepen samen aan bijvoorbeeld de verbetering van het taalleesonderwijs.

Het team staat de komende tijd nog wel voor de uitdaging om de beschikbare gegevens over de ontwikkeling van leerlingen nog beter te benutten bij de inrichting van het onderwijs. Dit geldt op het niveau van de individuele leerling, waar het gaat om een analyse van de specifieke hulpvraag als extra zorg noodzakelijk is. Maar ook op groepsniveau, als het gaat om het adequaat omgaan met de verschillen tussen leerlingen wat betreft hun instructiebehoeften en de afstemming van de onderwijstijd. En ten slotte op het niveau van de school. Hierbij is de vraag relevant wat de leerlingen van de Regenboog nodig hebben van het onderwijs op de school. Dit alles veronderstelt een versterking van de analysevaardigheden van de teamleden om zo de resultaten en analyses beter te kunnen vertalen en benutten voor het handelen in de dagelijkse praktijk.

Toelichting

Opbrengsten

De leerresultaten aan het einde van de basisschoolperiode zijn van voldoende niveau. De resultaten van de Cito Eindtoets liggen zowel in 2012, 2013 als 2014 rond het landelijk gemiddelde van scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie.

De resultaten gedurende de schoolperiode zijn eveneens van voldoende niveau. Dit oordeel wordt gebaseerd op de meest recente toetsresultaten uit het leerlingvolgsysteem voor technisch lezen (groep 3 en 4), rekenen en wiskunde (groep 4 en 6) en voor begrijpend lezen (groep 6). Op vier van de vijf toetsmomenten liggen de resultaten boven de minimumgrens die de inspectie hanteert. Dit geldt niet voor de opbrengsten voor technisch lezen in groep 3. Deze liggen ver onder de ondergrens die de inspectie hanteert. De school heeft zelf ook geconstateerd dat extra aandacht voor technisch lezen in deze groep noodzakelijk is. Schoolbreed vraagt taal en (begrijpend) lezen volgens de directie om specifieke aandacht gezien de tegenvallende opbrengsten op dit gebied. Vooral voor de huidige groepen 7 en 8 vraagt het begrijpend leesonderwijs een gerichte analyse en acties om ook deze leerlingen voldoende leerwinst te laten behalen. Gezien de opbrengsten voor deze groepen op het meest recente toetsmoment is hier nog wel werk aan de winkel.

De sociale competenties van de leerlingen worden sinds een aantal schooljaren op gestandaardiseerde wijze, met een landelijk genormeerd instrument in beeld gebracht. De school beschikt daarmee over voldoende gegevens om op basis hiervan een uitspraak te kunnen doen. Voor beide beschikbare jaren geldt dat het percentage leerlingen dat een onvoldoende score laat zien te hoog is. De sociale competenties worden dan ook als onvoldoende beoordeeld. Het blijft belangrijk om ook deze gegevens nader te bekijken en daar waar nodig actie te ondernemen.

Aanbod, onderwijstijd en schoolklimaat

Het leerstofaanbod voldoet op de onderzochte indicatoren aan de normen die daaraan worden gesteld. Het aanbod dat de school biedt, voldoet aan de kerndoelen. Ook wordt dit aanbod aan voldoende leerlingen tot en met het niveau van groep 8 aangeboden.

Omdat zeker een kwart van de leerlingen van de school een taalachterstand heeft, vraagt dit van de school een meer gerichte woordenschatlijn. Het team investeerde hierom in het toepassen van woordenschatdidactiek. Ook bij de keuze voor een nieuwe taalmethode was de aandacht voor woordenschat een belangrijk beslispunt. De manier waarop woordenschatonderwijs nu vorm krijgt,

lijkt in voldoende mate te passen. Wel blijft het van belang om oog te houden voor de verschillen tussen de leerkrachten in de praktische uitvoering. Leren van elkaar kan hierbij een hefboom zijn om de goede praktijken die in de school zichtbaar zijn, toegankelijk te maken voor alle teamleden.

Tijdens het bezoek is geconstateerd dat het aanbod in de groepen 1 en 2 versterkt is en daarmee de doorgaande lijn in het aanbod voldoende is. Een verdere afstemming met groep 3 en 4 blijft nog wel steeds noodzakelijk. Gezien de tegenvallende taallesresultaten in groep 3, is het noodzakelijk dat er nog meer aandacht komt voor de taalontwikkeling bij kleuters. Zeker de kleuters die een verhoogd risico lopen op lees- en spellingsproblemen, moeten extra intensief begeleid worden ('voorschotbenadering'). Daarnaast is een goede overdracht van groep 2 naar groep 3 van groot belang om meteen goed aan te sluiten bij de beginsituatie van de leerlingen.

De inspectie heeft ook het aanbod voor actief burgerschap en sociale integratie van de school beoordeeld. Dat is van voldoende kwaliteit. Er zijn verschillende activiteiten die de school inzet om de sociale en maatschappelijke competenties bij leerlingen te ontwikkelen. Dit doet de school bijvoorbeeld door het inzetten van de leerlingenraad.

De leraren hanteren regels op het gebied van onderwijstijd. Maar aandacht voor het op tijd starten van lessen blijft van belang. Zo waren er bijvoorbeeld nog enkele ouders in de groep terwijl de les al was begonnen en werden leerlingen later binnengebracht. Ook bij leswisselingen was te zien dat er tijd verloren ging. Soms duurde het langer dan gewenst voor de volgende les startte. In de onderbouw is het van belang de vraag te stellen welke effectieve tijd er besteed wordt aan het realiseren van taaldoelen. Zijn er (met name voor risico-kleuters) voldoende instructie- en begeleidingsmomenten beschikbaar?

Binnen het aspect schoolklimaat is het sociale veiligheidsbeleid van de school onderzocht en als voldoende beoordeeld op een aantal onderdelen. Het veiligheidsbeleid van de school is in voldoende mate gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten, indien die zich voordoen. De school houdt een incidentenregistratie bij. De leraren zorgen ervoor dat de leerlingen elkaar accepteren zoals ze zijn. Er heerst een ontspannen sfeer in de school, waarin de leraren het zelfvertrouwen en welbevinden van de leerlingen stimuleren. De school onderzoekt echter niet tweejaarlijks of leerlingen en personeel zich in voldoende mate veilig voelen op de school. De directie geeft aan het beleid op dit punt te actualiseren.

Didactisch handelen

De versterking van het didactisch handelen is een nadrukkelijk speerpunt voor het managementteam. Zij constateerde namelijk dat de kwaliteit van het didactisch handelen op het gebied van afstemming, sterker moest. Ook de begeleiding van zorgleerlingen verliep niet optimaal.

Op schoolniveau is nu te zien dat het team aandacht heeft voor een doelgerichte instructie. Ook de actieve betrokkenheid van de leerlingen is in alle groepen van een voldoende niveau. In het oog springt hierbij het gebruik van coöperatieve werkvormen in een groot aantal groepen, die de leerling-leerling interactie en taalvaardigheid van leerlingen ondersteunen.

Dit alles neemt niet weg dat er onderlinge verschillen zijn in de kwaliteit van de instructie. Daarom is het wel belang om blijvend aandacht te besteden aan de verdere verbetering van de instructiekwaliteit. Dit betreft dan het stimuleren van de gewenste leerhouding en het vaststellen of het doel behaald is na afloop van de les. Daarnaast gaat het ook om het geven en ontvangen van feedback op het leerproces en het aanleren van verschillende denkpatronen bij de leerlingen.

Afstemming, zorg en begeleiding

De teamleider van de school die tevens zorg draagt voor de vormgeving en uitvoering van de zorg en begeleiding, wordt sinds het vorige schooljaar ondersteund door een intern begeleider die zich specifiek richt op de onderbouw. Dit heeft gezorgd voor een stevige impuls in de afstemming en zorg en begeleiding binnen deze lagere groepen.

In het team is afgesproken dat een aantal keer per jaar voor verschillende leergebieden een groepsplan wordt opgesteld, waarin de afstemming van het didactisch handelen op de onderwijsbehoeften is gepland. Op basis van de ontwikkeling en vorderingen van de leerlingen is in de plannen beschreven, voor welke leerlingen verlengde of juist verkorte instructie nodig is. Echter, in de praktijk komt de uitvoering van deze plannen nog onvoldoende uit de verf. Dit geldt vooral voor wat betreft de kwaliteit van de instructie. In de bezochte lessen heeft de verlengde instructie toch nog vooral het karakter van begeleide inoefening van de aangeboden lesstof. Het ontbreekt hier nog aan aangepaste of andersoortige instructie voor die leerlingen die dat nodig hebben.

Zowel de preventieve als de curatieve zorg en begeleiding vragen de komende periode nog veel aandacht van het team. De meer ortho-didactische kant van het lesgeven verdient daarbij expliciete aandacht.

In hoeverre de geboden hulp voldoende beredeneerd en doelmatig is, is op dit moment onvoldoende duidelijk. Dit komt doordat een analyse van de hulpvraag

veelal ontbreekt. Het is daarom de vraag of de geboden begeleiding voldoende aansluit op de hulpvraag.

Omdat het ontbreekt aan uitwerkingen van zorg voor die leerlingen waar dat nodig is, schiet de planmatige zorg nu nog te kort. Veel zorg en begeleiding gebeurt nu nog impliciet of is verweven in de groepsplannen. De feitelijke uitvoering van de zorg is daardoor onvoldoende transparant.

Dit alles veronderstelt een versterking van de analysevaardigheden van de teamleden om zo op de verschillende niveaus beter om te kunnen gaan met de beschikbare gegevens van bijvoorbeeld het leerlingvolgsysteem en methodegebonden toetsen op het niveau van de groep en voor individuele leerlingen.

Kwaliteitszorg

Het managementteam van de school spant zich in om doorgaande lijnen door de school heen te realiseren en te investeren in een professionele cultuur.

Bijvoorbeeld door het organiseren van collegiale consultaties. Het team ervaart nu een steeds grotere eigen verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de school en meer doorgaande lijnen in het onderwijs. Er wordt op een andere manier samengewerkt met collega's en het team is trots op de versterkte teamcultuur.

Een aantal condities moeten echter de komende tijd nog meer vorm krijgen. Het is van belang dat de school nog meer zicht krijgt op haar eigen situatie door de onderwijsbehoeften van de leerlingenpopulatie scherper in beeld te brengen. Ook zullen de trendanalyses en het stellen van streefdoelen nog verder uitgebouwd moeten worden om het opbrengstgericht werken te versterken. De huidige werkwijze geeft namelijk niet altijd voldoende inzicht in tegenvallende opbrengsten en trends op schoolniveau. Omdat de eindopbrengsten risicovol lijken, vraagt dit om een aantal gerichte interventies in het primaire proces en versnelde implementatie van een aantal verbeteringen. In dit proces blijft aandacht voor een doelgerichte aanpak met nadruk op effectief handelen in de klas en borging van lijnen door de hele school van groot belang.

De school schenkt verder voldoende aandacht aan mogelijke risico's in de sociale context van de school en de opvattingen en uitingen van leerlingen op het terrein van burgerschap en integratie. De wijze waarop dit gebeurt is echter nog onvoldoende planmatig uitgewerkt. Ook is er geen onderliggende visie beschikbaar. De evaluatie van de resultaten van het onderwijs in burgerschap en sociale integratie verdient eveneens nog verdere uitwerking.

3 CONCLUSIE

Kwaliteit

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Regenboog op de onderzochte indicatoren deels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden ook nog enkele tekortkomingen kent. Dit neemt niet weg dat het reeds aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd blijft. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

De inspectie heeft, na de invoering van de wet passend onderwijs, ook gekeken of de school voldoet aan de aangepaste wettelijke voorschriften over de schoolgids, het schoolplan en het ontwikkelingsperspectief. Daarbij constateert de inspectie dat de beschrijving van de inrichting van het systeem van de (extra) ondersteuning in de schoolgids en het schoolplan nog ontbreekt. Dit geldt ook voor de beschrijving van de wijze waarop de school het ondersteuningsprofiel betreft bij het onderwijskundig beleid. In de aankomende nieuwe versie van schoolplan en schoolgids gaat de school deze onderdelen opnemen.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.5	De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.		•			

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			•	
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			•	
2.6	De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.		•		

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.4	De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.		•		
4.5	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.			•	
4.6	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op de afhandeling van incidenten in en om de school.			•	

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.		•		

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		•		
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.		•		
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingpopulatie.		•		
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.		•		
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	
9.7	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.		•		

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	